Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, *prof.*
Razredni odjel	8.
Redni broj pripreme	20.
Nastavna cjelina / tema	II. ČEŽNJA ZA BOGOM
Nastavna jedinica / podtema	11. Čovjek odgovara Bogu vjerom

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV A.8.3. Učenik analizira osobnu sliku o Bogu i vlastito shvaćanje religioznosti.

OŠ KV B.8.1. Učenik analizira iskustva vjere u odabranim biblijskim tekstovima i povezuje ih sa svojim iskustvom.

Ključni pojmovi	vjera, Božja milost, slobodan odgovor, povjerenje, Marija
Središnje / problemsko pitanje	Kako čovjek odgovara Bogu vjerom i kako se taj odgovor vidi u životu?
Oblici rada	individualni rad, rad u paru, rad u skupini, zajednički rad
Nastavne metode	slaganje kartica, pripovijedanje, čitanje po ulogama, predviđanje, vođeno promatranje, zamrznuti prizor, jezično preoblikovanje, pisanje pisma
Nastavna sredstva i pomagala	Udžbenik, str. 49–50; RB, str. 39–40; Biblija, bilježnica, četiri komadića papira po paru, reprodukcije, računalo i projektor.
Međupredmetne teme	osr A.3.1. Razvija sliku o sebi. uku A.3.4. Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja.
Korelacija	OŠ HJ A.8.3. Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: Pripovijedanje uz složene kartice, naglašavanje satnikovih riječi, predviđanje i tumačenje preokreta u priči te dvije završne rečenice.

Vrednovanje kao učenje: Provjera vlastitoga predviđanja prema završetku priče, usporedba početnoga stava i završnoga objašnjenja te osobni koraci učenja.

Vrednovanje naučenoga: Brojčano ocjenjivanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – PITAJ (8 min)

Uvodna molitva:

Oče naš…

ili:

Bože, ti nam prvi dolaziš ususret. Otvori naše srce svojoj riječi. Daj nam slobodu da te iskreno tražimo, hrabrost da ti povjerimo svoja pitanja i ljubav koja će se vidjeti u našim djelima. Amen.

Alternativa: Vjerujem! Pomozi mojoj nevjeri! (Mk 9,24)

Učenici će ostati nekoliko trenutaka u tišini. Pred Boga će donijeti jedno pitanje i želju za većim povjerenjem.

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici će vjeroučitelju dati na uvid domaću zadaću s prethodnoga susreta:

„Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 37–38.“

Ili:

„Učenici će u bilježnicu zapisati jedno opažanje iz prirode i jedno pitanje o Bogu koje ono potiče. U dvije će rečenice objasniti zašto priroda može upućivati na Stvoritelja, ali nije Bog.“

Motivacija:

Zajednički rad. Učenici će razmotriti obećanje prijatelja da će ih pričekati nakon nastave. Navest će zašto mu vjeruju i može li se nekoga prisiliti na povjerenje.

Prijatelj vam obeća da će vas pričekati nakon nastave. Ne možete unaprijed vidjeti što će učiniti, ali poznajete ga i odlučujete hoćete li mu vjerovati.

Razgovor

- Na čemu biste temeljili povjerenje u prijatelja? (Na poznavanju osobe, njezinoj iskrenosti i dosadašnjim postupcima.)
- Možete li nekoga prisiliti da vam vjeruje? (Može se tražiti poslušnost, ali se istinsko povjerenje slobodno daruje.)

Početni stav: Individualni rad. Učenici će uz tvrdnju „Vjerovati znači prihvatiti tvrdnje bez pitanja.“ u bilježnici zapisati: slažem se – nisam siguran/sigurna – ne slažem se. Svoj će izbor kratko obrazložiti.

Vjerovati znači prihvatiti tvrdnje bez pitanja.

Slažem se – nisam siguran/sigurna – ne slažem se.

Kratko obrazložiti izbor.

Najava teme i središnjega pitanja:

Učenici će u nastavnoj jedinici „Čovjek odgovara Bogu vjerom“ upoznati vjeru kao Božji dar i slobodan odgovor. Na primjerima satnika i Marije razmotrit će kako se povjerenje u Boga pokazuje u životu.

Kako čovjek odgovara Bogu vjerom i kako se taj odgovor vidi u životu?

II. SREDIŠNJI DIO – ISTRAŽI I PROSUDI (27 min)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti su prijedlozi i mogućnosti izbora. Nije predviđeno sve provesti u jednom satu. Vjeroučitelj će birati prema ishodima, vremenu, osobitostima razreda, opremi i potrebama učenika. Dva načina obrade u Aktivnosti 1 međusobne su alternative.

Aktivnost 1: Čovjek odgovara Bogu vjerom *(rad u paru i zajednički rad – kartice i pripovijedanje, 12 minuta)*

a) Rad u paru. Učenici će pročitati „Čovjek odgovara Bogu vjerom“, str. 49–50, i složiti četiri ponuđene kartice u smislen slijed. Prepričat će kako Bog poziva čovjeka i kako mu čovjek odgovara. Zatim će povezati Marijino prihvaćanje Božjega poziva s njezinom vjernošću pod križem te pogledati shemu.

Moguće rješenje: Rješenje kartica: B → D → C → A. Moguće pripovijedanje: „Bog prvi daruje ljubav i poziva čovjeka. Čovjek može slobodno prihvatiti njegovu riječ i povjeriti mu se. To se u životu vidi u ljubavi prema drugima.“ Marija slobodno prihvaća Božji poziv. Njezino povjerenje traje i pod križem, kada se ishod ne vidi.

Pročitati „Čovjek odgovara Bogu vjerom“, str. 49–50. Na četiri komadića papira prepisati poruke i složiti njihov slijed:
A – vjera se pokazuje djelima
B – Bog se objavljuje i daruje ljubav
C – čovjek slobodno prihvaća Božji poziv
D – čovjek sluša Božju riječ
Prepričati smisao slijeda: „Bog prvi…“, „Čovjek može…“, „To se u životu vidi…“. U dvije rečenice povezati Marijino prihvaćanje Božjega poziva s njezinom vjernošću pod križem.

Ili: klasična obrada

a) Individualni i zajednički rad. Učenici će pročitati „Čovjek odgovara Bogu vjerom“, str. 49–50, po odlomcima i odgovoriti na pitanja koja slijede. U bilježnicu će zapisati pet glavnih misli o vjeri i Marijinu povjerenju.

Moguće rješenje: Moguće misli: Bog se objavljuje iz ljubavi. Vjera je nezasluženi Božji dar. Čovjek odgovara slobodno. Vjera uključuje povjerenje i život po Božjoj riječi. Marija je uzor ustrajne vjere.

Razgovor

- Tko prvi uspostavlja odnos između Boga i čovjeka? (Bog se objavljuje i poziva čovjeka iz ljubavi.)
- Kako biste objasnili da je vjera milost? (Ona je Božji dar koji čovjek ne može zaslužiti ni proizvesti sam.)
- Zašto dar vjere ne ukida slobodu? (Čovjek slobodno prihvaća Božji poziv i povjerava mu se.)
- Što u Marijinu životu prepoznajete kao vjeru? (Njezin slobodan pristanak i ustrajno povjerenje, uključujući stajanje pod križem.)

b) **Izborno:** Učenici će pogledati videozapise:

„Čovjek odgovara Bogu vjerom“; 3:34; Izvor: Josip Kunac; YouTube.	„Ispovijest londonskoga gangstera, John Pridmore“; 4:23; Izvor: Josip Kunac
	

Nakon videa učenici će navesti što se promijenilo u Pridmoreovu odnosu prema Bogu i ljudima. Razgovarat će o tome kako se vjera pokazuje djelima.

Razgovor

- Kako biste razlikovali govor o promjeni od življenja promjene? (Vjerodostojnost promjene očituje se u odgovornosti, odnosima i djelima.)
- Zašto svjedočanstvo jedne osobe ne znači da svi moraju imati jednako iskustvo vjere? (Bog susreće različite ljude u različitim životnim okolnostima; osobni putovi nisu jednaki.)

Shematski prikaz i ključni naglasci:

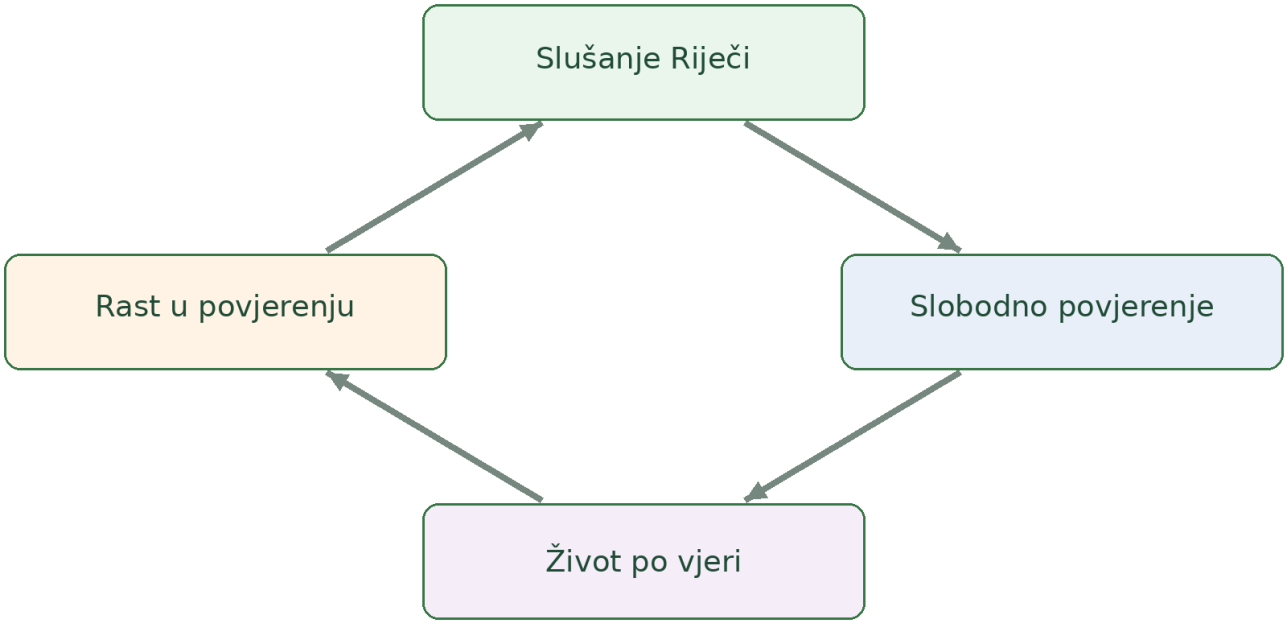

Ključni naglasci: Bog prvi poziva. Vjera je njegov dar i naš slobodan odgovor. Povjerenje se ostvaruje u životu. Marija je uzor vjere.

Teološko sidro: Vjera je milost i slobodan ljudski čin: čovjek se cijelim bićem povjerava Bogu koji se objavio u Isusu Kristu. Razum i pitanja nisu protivnici vjere. Marijin pristanak i satnikovo povjerenje pokazuju odgovor na Božji poziv (Lk 1,38; Mt 8,5–13; KKC 153–160).

Aktivnost 2: Satnikovo povjerenje *(zajednički rad – čitanje po ulogama, 5 minuta)*

Zajednički rad. Dvoje učenika pročitat će pripovjedačeve i satnikove riječi iz Mt 8,5–11.13, str. 50, a vjeroučitelj Isusove. Učenici će ponovno pročitati rečenicu koja pokazuje satnikovo povjerenje. U paru će navesti kako mogu pomoći drugomu, iako ne mogu odrediti ishod.

Moguće rješenje: prijelaz se prepoznaje u satnikovim riječima „Gospodine, nisam dostojan da uđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i izliječen će biti sluga moj.“ Naglasak može biti na „samo reci riječ“. Životna poveznica: „Mogu moliti za bolesnoga i pomoći mu, iako ne mogu odrediti kako će se bolest razvijati.“

SATNIKOVA VJERA – 1. DIO

Kad uđe u Kafarnaum, pristupi mu satnik pa ga zamoli: »Gospodine, sluga mi leži kod kuće uzet, u strašnim mukama.« Kaže mu: »Ja ću doći izliječiti ga.« Odgovori satnik: »Gospodine, nisam dostojan da uđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i izliječen će biti sluga moj. Ta i ja, premda sam čovjek pod vlašću, imam pod sobom vojnike pa reknem jednome: ‘Idi!’ – i ode, drugomu: ‘Dođi!’ – i dođe, a sluzi svomu: ‘Učini to’ – i učini.«

Čuvši to, zadivi se Isus i reče onima koji su išli za njim: »Zaista, kažem vam, ni u koga u Izraelu ne nađoh tolike vjere. A kažem vam: Mnogi će s istoka i zapada doći i sjesti za stol s Abrahamom, Izakom i Jakovom u kraljevstvu nebeskom...« I reče Isus satniku: »Idi, neka ti bude kako si vjerovao!« I ozdravi sluga u taj čas.

Mt 8,5–11.13; udžbenik, str. 50

Raspodijeliti čitanje: pripovjedač, satnik i vjeroučitelj koji čita Isusove riječi. Pratiti kada satnik od opisivanja nevolje prelazi na povjerenje. Ponovno pročitati tu rečenicu i glasom istaknuti ključne riječi. Susjedima u klupi izreći jedan vlastiti mogući postupak zauzimanja za druge bez zahtijevanja željenoga ishoda.

Razgovor

- Koje ste riječi odabrali za naglasak i što se njima mijenja u satnikovoj molbi? („Samo reci riječ“: satnik se oslanja na Isusa, a ne na vlastitu moć ili određeni način liječenja.)

Aktivnost 3: Učimo iz umjetnosti *(rad u paru – vođeno promatranje iz perspektive lika, 8 minuta)*

Rad u paru. Učenici će promotriti Caravaggiovu „Nevjeru svetoga Tome“ i Wügerovo „Raspeće“, str. 49–50. Naizmjenično će pokazivati Tomino lice, ruku i Kristovu ranu te Mariju uz križ. Za Tomu ili Mariju smislit će jednu misao i pokazati detalj slike koji ih je na nju potaknuo.

Informativno o umjetnicima:

Michelangelo Merisi da Caravaggio (1571.–1610.) bio je talijanski slikar ranoga baroka. Dramatičnim odnosom svjetla i tame te neposrednim prikazom ljudskih gesta približavao je biblijske prizore promatraču.

Gabriel Wüger (1829.–1892.), rođen kao Jakob Wüger, bio je švicarski slikar i benediktinac. Sudjelovao je u oblikovanju beuronske umjetničke škole 19. stoljeća, koja je sakralne prizore oblikovala mirnom, uređenom kompozicijom.

Caravaggio, Nevjera svetoga Tome, 1601.–1602. Reprodukcija iz udžbenika, str. 49.

Gabriel Wüger, Raspeće, 1868. Reprodukcija iz udžbenika, str. 50.

Razgovor

- Koje detalje najprije uočavate na Caravaggiovoj slici? (Osvijetljeni Kristov bok, Tominu ruku i nagnute glave promatrača.)
- Kako biste opisali raspored likova na Wügerovoj slici? (Raspeti Krist je u središtu; Marija i učenik stoje uz križ, a jedan lik kleči pod križem.)
- Kako biste povezali Kristovu gestu prema Tomi s njegovim pitanjima? (Umjetnikov prikaz naglašava Kristovu blizinu i susret s učenikovom teškoćom vjerovanja.)

- Što vam Marijina prisutnost pod križem govori o vjernosti? (Vjernost može ustrajati i u patnji, kada se ne vidi ishod.)

Učenici će u predložak zapisati kratke poruke vjere uz Tomu i Mariju. Dva će para izreći zamišljenu misao svojega lika i pokazati odgovarajući detalj slike.

Moguće rješenje: Tomina ruka – traženje sigurnosti u susretu s Kristom; Marija pod križem – ustrajna ljubav i povjerenje. Zamišljene misli učenika: „Želim se uvjeriti i razumjeti“ uz Tomu; „Ostajem uz svoga Sina iako mi je teško“ uz Mariju. Upućivanje na ruku, položaj tijela i mjesto uz križ razlikovat će opažanje od tumačenja.

Radni predložak:

U paru naizmjenično voditi pogled po slici.
Caravaggio: Tomino lice → ruka → Kristova rana.
Wüger: Marija → smjer pogleda → mjesto uz križ.
Imenovati vidljive detalje. Za Tomu ili Mariju predložiti jednu zamišljenu unutarnju misao i pokazati detalj na kojem se temelji.
U predložak zapisati kratku poruku vjere.

PROMATRAMO	POVEZUJEMO
Tomina ruka uz Kristovu ranu	_____
Marija pod križem	_____

Učenici će zaključiti da vjera uključuje pitanja, traženje i ustrajnost.

Aktivnost 4: Dvojica koja su vidjela Boga *(zajednički rad i rad u paru – predviđanje preokreta, 7 minuta)*

Zajednički rad i rad u paru. Učenici će poslušati Ferrerovu priču „Dvojica koja su vidjela Boga“, str. 49, u tri dijela. Nakon prva dva dijela predvidjet će nastavak prema pitanjima uz tekst. Na kraju će usporediti predviđanja sa završetkom i dopuniti tri zadane rečenice o susjedima i svojoj slici Boga.

Moguće rješenje: predviđanja će se razlikovati; smisleno je očekivati promjenu pogleda i postupanja, a ne pobjedu nad susjedom. Nakon drugoga dijela promjena samo jednoga čovjeka još nije dovela do uzajamnoga pomirenja. „Prije susreta susjed je za njega neprijatelj. Nakon susreta susjed je za njega brat čije dostojanstvo treba poštovati.“ „Ako Boga razumijem kao Oca svih ljudi, drugoga ću poštovati i kada se ne slažemo.“ Priča slikovito povezuje ljubav prema Bogu i bližnjemu; ne tvrdi da je čovjek Bog.

DVOJICA KOJA SU VIDJELA BOGA – 1. DIO

U jednom polinezijskom selu živjela dva čovjeka neprestano ratujući jedan protiv drugoga. Za svaku sitnicu oni su se svađali, tako da je i jednom i drugom život postao nepodnošljiv. Ali ne samo njima nego i cijelom selu. Jednoga dana starješine rekoše jednomu od njih: »Nakon toliko pokušaja ostalo je još samo to da pođeš vidjeti Boga.« »Slažem se, ali kamo?«
»Ništa jednostavnije. Dovoljno je da se popneš na planinu i tamo ćeš vidjeti Boga.«

Čovjek se bez problema uputi u želji da vidi Boga.

Bruno Ferrero; udžbenik, str. 49

Prije otkrivanja drugoga dijela: u paru predvidjeti kakva bi se promjena mogla dogoditi čovjeku na planini.

DVOJICA KOJA SU VIDJELA BOGA – 2. DIO

Nakon nekoliko dana naporna puta, dođe na vrh planine. Bog je bio gore i čekao ga. Čovjek je u nevjerici trljao oči. Bog je imao lice njegova svadljivoga i mrskoga susjeda, u to nije trebalo ni najmanje sumnjati.

Što mu je Bog rekao, nitko ne zna. U svakom slučaju, po povratku u selo on više nije bio isti čovjek.

No unatoč svoj njegovoj ljubaznosti i želji da se pomiri sa susjedom, stvari se nisu popravljale.

Onaj drugi pronalazio je uvijek nove razloge za svađu.

Bruno Ferrero; udžbenik, str. 49

Prije otkrivanja završetka: predvidjeti zašto mir još nije nastao i koji bi sljedeći korak mogao promijeniti odnos susjeda.

DVOJICA KOJA SU VIDJELA BOGA – 3. DIO

Starješine tada rekoše: »Bilo bi dobro da i on pođe vidjeti Boga.«

Unatoč mnogom protivljenju, uspjeli su ga uvjeriti te je i on krenuo na vrh planine.

Kad je stigao, i on je vidio Boga koji je imao lice njegova susjeda...

Od toga dana sve se izmijenilo i u selu je zavladao mir.

Želiš li vidjeti Boga, pogledaj svoga brata.

Bruno Ferrero; udžbenik, str. 49

Usporediti predviđanja s pročitanim završetkom. Zapisati:
„Prije susreta susjed je za njega...“

„Nakon susreta susjed je za njega…“
Dovršiti: „Moja slika o Bogu utječe na odnos prema drugima tako da…“

Razgovor

- Što je u završetku priče drukčije od pobjede nad protivnikom? (Obojica mijenjaju pogled na drugoga i nastaje pomirenje.)
- Kako biste protumačili rečenicu „Želiš li vidjeti Boga, pogledaj svoga brata“? (Ljubav prema Bogu očituje se u ljubavi prema bližnjemu.)

Aktivnost 5: Vjera i nada *(rad u paru – tumačenje biblijske misli, 4 minuta)*

Rad u paru. Učenici će pročitati Heb 11,1, str. 49. Odabrat će koja tvrdnja odgovara citatu: vjera je povjerenje Bogu ili samo želja da se ostvari ono što nam odgovara. Obrazložit će izbor.

Rješenje: prva tvrdnja. Kršćanska nada oslanja se na Božju vjernost i obećanje, a ne samo na vlastite želje.

VJERA I NADA

A vjera je već neko imanje onoga čemu se nadamo, uvjerenost u zbiljnosti kojih ne vidimo.

Heb 11,1; udžbenik, str. 49

Usporediti: „Vjera je povjerenje Bogu koji se objavljuje“ i „Vjera je samo želja da se dogodi ono što nam odgovara“. Obrazložiti koja tvrdnja odgovara citatu.

Razgovor

- Kako biste opisali povezanost vjere i nade? (Vjera u Boga daje temelj nadi u ispunjenje njegova obećanja.)

Aktivnost 6: Od Boga, u Bogu i za Boga *(individualni rad i rad u paru – jezično preoblikovanje, 5 minuta)*

Individualni rad i rad u paru. Učenici će misao sv. Franje Saleškoga, str. 49, izreći jednostavnije: „Želim da moj život…“. U paru će dovršiti „Od Boga…“, „U Bogu…“ i „Za Boga…“ primjerima zahvalnosti, oslonca u teškoći i pomoći drugomu. Jedan će par pročitati odgovore.

Moguće rješenje: „Želim da moj život bude prožet ljubavlju prema Bogu.“ „Od Boga primam život i zahvaljujem za ljude koji mi pomažu. U Bogu tražim oslonac kada pogriješim. Za Boga činim dobro tako da pomognem osobi koju drugi izostavljaju.“ Slika žilice izražava potpunost predanja, a nije uputa za tjelesno ozljeđivanje.

PREDANJE BOGU

Kad bih u svojem srcu imao jednu jedinu žilicu koja ne bi bila od Boga, u Bogu i za Boga, odmah bih ju iščupao.

Sv. Franjo Saleški; udžbenik, str. 49

Slikovitu misao preoblikovati: „Želim da moj život…“. U paru sastaviti tri kratka nastavka za školski dan:
„Od Boga…“ – zahvalnost za primljeni dar
„U Bogu…“ – oslonac u teškoći

„Za Boga…“ – konkretan postupak prema drugome. Izgovoriti nastavke uz ponavljanje početnih izraza.

Aktivnost 7: Marija pokazuje put povjerenja *(rad u skupini – zamrznuti prizor, 6 minuta)*

Rad u skupinama od četvero. Nakon misli sv. Tome Akvinskoga, str. 50, učenici će prikazati Marijinu vjernost pod križem: dvoje će glumiti Mariju i učenika, treći će ih rasporediti, a četvrti pripovijedati. Jedna će skupina deset sekundi ostati nepomična, bez prikazivanja Krista. Pripovjedač će izreći jednu misao o povjerenju, a razred povezati prizor sa zvijezdom koja pokazuje smjer.

Mogući primjer izvedbe: Marija i učenik stoje jedan uz drugoga, usmjereni prema zamišljenome mjestu križa; ne okreću se odlasku. Pripovjedač: „Marija ostaje vjerna Bogu i uz svoga Sina i kada ne vidi izlaz iz patnje.“ Zvijezda pokazuje smjer mornarima, a Marijin primjer upućuje kršćane na Krista.

ZVIJEZDA KOJA POKAZUJE SMJER

Kao što su mornari vođeni u luku uz pomoć blistajućih zvijezda tako su i kršćani vođeni u raj uz pomoć Marije.

Sv. Toma Akvinski; udžbenik, str. 50

U skupini od četvero pripremiti zamrznuti prizor: Marija, učenik, učenik koji određuje položaj likova i pripovjedač. Prikazati ustrajnost uz zamišljeno mjesto križa, bez prikazivanja Krista. Deset sekundi ostati bez pokreta. Zatim izgovoriti jednu pripovjedačevu rečenicu o povjerenju. Povezati vidljivu gestu s usporedbom zvijezde koja pokazuje smjer.

Razgovor

- Koju ste gestu ili položaj prepoznali kao vjernost i kako ih povezujete s Marijinim primjerom? (Ostajanje, blizinu i pogled prema križu; Marija ustraje u ljubavi i povjerenju.)

Aktivnost 8: Pitanja o vlastitoj vjeri *(rad u paru – čitanje dijaloga i nastavak razgovora, 6 minuta)*

Rad u paru. Učenici će pročitati dijalog sa str. 50. Dodat će dječakovo pitanje o posebnosti kršćanske vjere i odgovor djevojčice koji uvažava pitanje i govori o Kristu. Izvest će novi završetak prema zadanom tekstu.

Moguće rješenje: Mogući novi završetak: „Dobro je da o tome iskreno pitaš. Kršćanska vjera temelji se na Bogu koji nam dolazi u Isusu Kristu, njegovu otkupljenju i uskrsnuću; time ne poričemo da i drugi ljudi čine dobro.“ U izvornom dijalogu ostaju sve riječi nepromijenjene; novi završetak zaseban je učenički tekst.

DJEČAKOVO PITANJE

Nemoj se ljutiti, ali želim te pitati: Kako možemo znati da je katolička vjera prava? Što ako smo u zabludi? I druge religije pozivaju nas na humanost.

Udžbenik, str. 50

DJEVOJČIČIN ODGOVOR

Mislila sam da si zapamtio! Prvo, kršćanstvo je objavljena religija, a drugo, nije samo religija nego je i vjera. Riječ je o silasku samoga Boga među nas, o našem otkupljenju, o vjeri u Kristovo i naše uskrsnuće! Kršćanstvo je mnogo više od religije. Nismo sljedbenici nekih filozofija. Uskoro ćemo biti pomazani Duhom Svetim! Važnije je pitanje po čemu se ti i ja kao katolici razlikujemo od drugih i kako ćemo širiti Božje kraljevstvo na zemlji!?

Udžbenik, str. 50

U paru pročitati izvorni dijalog po ulogama. Dodati i izvesti novi završetak:
Dječak: „Želim razumjeti, a ne svađati se. Ako i drugi čine dobro, što je posebno u kršćanskoj vjeri?“
Novi odgovor djevojčice: jednom rečenicom uvažiti pitanje, drugom navesti središnji sadržaj kršćanske vjere.
U izvedbi prepoznati riječi uvažavanja i jasan govor o Kristu.

Aktivnost 9: Za mene je vjera… *(individualni rad – kratko pismo povjerenja, 5 minuta)*

Individualni rad. Učenici će napisati pismo od četiri rečenice: što im znači vjera, gdje prepoznaju Boga, koje ih pitanje muči i kako mogu živjeti povjerenje. Mogu pisati o sebi ili zamišljenom vršnjaku. Čitanje će biti dobrovoljno.

Mogući primjer pisma iz perspektive zamišljenoga vršnjaka: „Za mene je vjera povjerenje Bogu koji me voli. Boga (Isusa) prepoznajem u njegovoj riječi i u ljubavi među ljudima. Ponekad mi je teško razumjeti zašto se dobri ljudi razbole. Mogu ostati uz bolesnoga, moliti za njega i pomoći mu.“

Napisati četiri rečenice kratkoga pisma osobi koja pita što znači vjera:
1. „Za mene je vjera…“
2. „Boga (Isusa) prepoznajem u…“
3. Navesti jedno moguće pitanje ili teškoću na putu vjere.
4. Navesti jedan postupak kojim se povjerenje može živjeti.

Odabrati vlastitu perspektivu ili zamišljenoga vršnjaka. Čitanje naglas ostaje dobrovoljno.

Aktivnost 10: Zapišimo! *(individualni rad – dopunjavanje sažetka, 3 minuta)*

Individualni rad. Učenici će zapisati naslov „Čovjek odgovara Bogu vjerom“ i dopuniti četiri rečenice u sažetku

riječima: Marija, djelima, dar, slobodan.

Rješenje: dar; slobodan; djelima; Marija.

Radni predložak:

ČOVJEK ODGOVARA BOGU VJEROM

Marija, djelima, dar, slobodan.

Vjera je Božji __.

Čovjekov odgovor Bogu je __.

Vjera se pokazuje __.

Uzor ustrajne vjere jest __.

III. ZAVRŠNI DIO – DJELUJ (10 min)

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja.

Razgovor

- Koju biste rečenicu mogli izreći da se u stvarnome sukobu dogodi preokret poput onoga u Ferrerovoj priči? (Primjerice: „Želim čuti kako ste vi razumjeli ono što se dogodilo.“)
- Kako biste satnikovu brigu za slugu prenijeli u odnos prema nekome komu je teško? (Zauzimanjem za tu osobu, slušanjem, molitvom i konkretnom pomoći.)
- Kako biste pokazali da povjerenje u Boga dopušta iskrena pitanja? (Pitanja bih izrekao s poštovanjem i tražio razumijevanje, umjesto da ih skrivam ili ismijavam.)

Sinteza:

Zajednički rad. Učenici će ponovno prosuditi tvrdnju „Vjerovati znači prihvatiti tvrdnje bez pitanja.“ Usporedit će odgovor s početnim i obrazložiti ga primjerom iz sata.

Moguće rješenje: ne slažem se. Vjera uključuje slobodno povjerenje Bogu i traženje razumijevanja. Satnik poznaje vlastitu potrebu i povjerava se Isusovoj riječi.

Ponovno razmotriti: „Vjerovati znači prihvatiti tvrdnje bez pitanja.“ Odabrati: slažem se – nisam siguran/sigurna – ne slažem se. Usporediti s početnim izborom i obrazložiti jednim primjerom iz sata.

Zaključak vjeroučitelja: Čovjek odgovara Bogu vjerom: slobodno prihvaća njegov dar i povjerava mu svoj život. Vjera uključuje slušanje Božje riječi, razumijevanje i djelovanje. Satnik i Marija pokazuju povjerenje koje se ne svodi na želju da sve bude po našemu. Odnos prema Bogu treba se očitovati u ljubavi prema ljudima.

Formativna provjera:

Individualni rad. Učenici će bez gledanja u tekst dopuniti dvije zadane rečenice: o satnikovu povjerenju i njegovoj primjeni u životu te o tome kako njihova slika Boga utječe na odnos prema drugima.

Moguće rješenje: „Satnikovo povjerenje prepoznajem u riječima ‘samo reci riječ’; u svojem bih životu to mogao povezati s molitvom i brigom za bolesnoga.“ „Kada Boga razumijem kao Oca svih ljudi, to mijenja moj odnos prema drugima tako da poštujem i osobu s kojom se ne slažem.“ Prihvatit će se i druga sadržajno obrazložena osobna shvaćanja, uz razlikovanje Božjega dara, slobodnoga odgovora i ljubavi prema bližnjemu.

Napisati dvije rečenice:

1. „Satnikovo povjerenje prepoznajem u riječima ili postupku…; u svojem bih životu to mogao/mogla povezati s…“

2. „Kada Boga razumijem kao…, to mijenja moj odnos prema drugima tako da…“

Samovrednovanje:

Individualni rad. Učenici će prema trima ponuđenim koracima procijeniti što razumiju. Zapisat će ostvareni korak i što će dalje učiniti: ponovno pročitati, postaviti pitanje ili navesti novi primjer.

Procijeniti osobne korake učenja:

1. Objasniti vjeru kao dar i slobodan odgovor.

2. Protumačiti satnikovo povjerenje.

3. Povezati razumijevanje Boga s odnosom prema drugima.

Zapisati ostvareni korak i sljedeći korak: ponovno pročitati, postaviti pitanje ili navesti novi primjer.

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 39–40.

Ili:

Učenici će napisati kratak osvrt od četiri rečenice: navest će jednu osobu iz obrađenih tekstova koja pokazuje povjerenje u Boga, objasniti njezin postupak, usporediti ga s jednom mogućom životnom situacijom i predložiti konkretan postupak koji izražava povjerenje i ljubav prema bližnjemu.

Molitveni završetak:

Isuse, hvala ti što nas pozivaš da ti vjerujemo. Ostani uz nas kada nam je teško razumjeti tvoj put. Pomozi nam da poput satnika mislimo na druge, a poput Marije ostanemo vjerni u ljubavi. Neka se naša vjera vidi u riječima i djelima mira. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili…

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
I. Uvod: molitva; domaća zadaća; motivacija, početni stav i najava	8 min

II. Aktivnost 1: Čovjek odgovara Bogu vjerom – a) obrada	12 min
II. Aktivnost 2: Satnikovo povjerenje	5 min
II. Aktivnost 4: Dvojica koja su vidjela Boga	7 min
II. Aktivnost 10: Zapišimo!	3 min
III. Aktualizacija i sinteza (3); provjera (3); samovrednovanje (1); zadaća i molitva (3)	10 min

Ukupno: 45 minuta.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

□ Učenici će objasniti zašto je vjera Božji dar.

□ Učenici će razlikovati slobodno povjerenje od prisile.

□ Učenici će izdvojiti satnikove riječi povjerenja u Isusa.

□ Učenici će povezati satnikovu brigu za slugu sa životnim primjerom.

□ Učenici će navesti Marijin primjer ustrajne vjere.

□ Učenici će objasniti kako slika o Bogu utječe na odnos prema bližnjemu.

□ Učenici će obrazložiti zašto pitanja i razumijevanje pripadaju rastu vjere.

IV. IZBORNE I DODATNE AKTIVNOSTI

Vjeroučitelj će prema potrebama razreda odabrati neku od sljedećih aktivnosti kao zamjenu za ranije ponuđenu aktivnost. Nije predviđeno provesti sve aktivnosti u jednom satu.

Aktivnost 1: Radna bilježnica

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 39–40 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 2: Digitalni zadatci

/

Aktivnost 3: Sažetak za onoga tko nije čuo priču *(rad u paru – pripovijedanje i provjera slušanja, 5 minuta)*

Rad u paru. Učenici će naizmjenično u pola minute prepričati Ferrerovu priču iz Aktivnosti 4. Slušatelji će ponoviti njezinu poruku. Zajedno će provjeriti sažetak prema priči i ponoviti ga jasnije.

Moguće rješenje: Moguće prepričavanje: „Dvojica susjeda stalno su se svađala. Svaki je nakon puta na planinu u drugome počeo prepoznavati brata, a ne neprijatelja. Kada su obojica promijenila svoj odnos, u selu je zavladao mir.“ Moguća slušateljeva poruka: „Odnos prema Bogu treba promijeniti odnos prema bližnjemu.“

U paru u najviše trideset sekundi prepričati Ferrerovu priču iz aktivnosti 4: sukob → promjena pogleda → pomirenje. Slušatelji će ponoviti jednu poruku koju su čuli. Zajedno provjeriti sažetak prema tekstu. Zamijeniti uloge i ponoviti jasniji sažetak.

Aktivnost 4: Razgovor sa satnikom *(rad u paru – zamišljeni intervju, 5 minuta)*

Rad u paru. Učenici će glumiti novinara i satnika. Postavit će pitanja „Zašto vam je bilo važno pomoći sluzi?“ i „Zašto ste vjerovali Isusovoj riječi?“ Odgovorit će prema Mt 8,5–11.13 i izvesti razgovor.

Moguće rješenje: „Sluga je teško patio i želio sam mu pomoći.“ „Obratio sam se Isusu vjerujući da njegova riječ ima snagu.“ Intervju je učeničko tumačenje, a ne novi biblijski citat.

Sastaviti zamišljeni intervju sa satnikom prema Mt 8,5–11.13:
„Zašto vam je bilo važno pomoći sluzi?“
„Zašto ste vjerovali Isusovoj riječi?“
Oblikovati dva odgovora i kratko izvesti razgovor.

Aktivnost 5: Prvi korak pomirenja *(rad u skupini – kratka izvedba razgovora, 6 minuta)*

Rad u trojkama. Učenici će prikazati pomirenje nakon što je netko pogrešno pomislio da ga prijatelji isključuju iz zadatka. Dvoje će izvesti razgovor: priznati pogrešku, saslušati objašnjenje i dogovoriti nastavak rada. Treći će izdvojiti dobru rečenicu i predložiti mirniju zamjenu za jednu drugu. Ponovit će popravljeni dio.

Moguće rješenje: Moguća izvedba: „Žao mi je što sam vas prekinuo i optužio prije nego što sam pitao.“ – „Nismo te namjeravali isključiti; još nismo podijelili sve zadatke.“ – „Možete li mi pokazati što je preostalo da se dogovorimo kako mogu pomoći?“ Slušatelji će prepoznati priznanje odgovornosti, slušanje i konkretan dogovor. Mirniji ton i izostavljanje nove optužbe mogu poboljšati razgovor.

U troje pripremiti razgovor: netko je pri zajedničkom zadatku pomislio da ga prijatelji isključuju pa ih je ljutito optužio. Dvoje će prikazati početak pomirenja: priznati svoj postupak, saslušati drugoga i dogovoriti sljedeći korak. Treći će imenovati jednu korisnu rečenicu i predložiti jednu mirniju. Ponovno izvesti samo poboljšanu izmjenu.